

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 20/21

Luksemburg, 25 lutego 2021 r.

Wyrok w sprawie C-129/20

XI / Caisse pour l'avenir des enfants

Państwo członkowskie nie może uzależnić prawa do urlopu rodzicielskiego od wymogu, by rodzic był zatrudniony w chwili narodzin lub przysposobienia dziecka

Państwo członkowskie może jednak wymagać, by rodzic był nieprzerwanie zatrudniony przez okres co najmniej dwunastu miesięcy bezpośrednio przed rozpoczęciem urlopu rodzicielskiego

Między XI a Caisse pour l'avenir des enfants (kasą na rzecz przyszłości dzieci, Luksemburg) toczy się spór w przedmiocie odmowy przyznania XI przez tę kasę prawa do urlopu rodzicielskiego dla celów sprawowania opieki nad jej bliźniętami na tej podstawie, że nie była ona zatrudniona za wynagrodzeniem w dniu ich narodzin.

We wrześniu 2011 r. XI zawarła bowiem z Luksemburgiem umowę na czas określony o świadczenie usług w charakterze osoby prowadzącej nauczanie w zakresie kształcenia ponadpodstawowego, która to umowa wygasła w dniu 26 stycznia 2012 r. W dniu tym została ona wyrejestrowana z ubezpieczenia w instytucjach zabezpieczenia społecznego. W dniu 4 marca 2012 r., w czasie gdy pozostawała bez pracy, XI urodziła bliźnięta. W dniu 14 czerwca 2012 r. XI przyznano zasiłek dla bezrobotnych i z tego względu została ona ponownie ubezpieczona w instytucjach zabezpieczenia społecznego. Po zawarciu z Luksemburgiem w dniach 15 września 2012 r. i 1 sierpnia 2013 r. dwóch umów na czas określony, XI podpisała w dniu 15 września 2014 r. z tym państwem członkowskim umowę na czas nieokreślony dotyczącą działalności w sektorze szkolnictwa.

XI złożyła wniosek o przyznanie urlopu rodzicielskiego z pożądaną datą rozpoczęcia w dniu 15 września 2015 r. Decyzją z dnia 20 marca 2015 r. wniosek ten został oddalony przez Caisse pour l'avenir des enfants z powołaniem się na okoliczność, że przyznanie urlopu rodzicielskiego jest uzależnione od spełnienia warunku, by pracownik był legalnie zatrudniony w miejscu pracy i z tego tytułu objęty danym systemem zabezpieczenia społecznego w chwili narodzin dziecka.

Na wniosek Cour de cassation (sądu kasacyjnego, Luksemburg) Trybunał Sprawiedliwości musiał rozstrzygnąć, czy dyrektywa w sprawie wdrożenia zmienionego Porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego¹ stoi na przeszkodzie stosowaniu ustawy luksemburskiej, która uzależnia przyznanie urlopu rodzicielskiego od spełnienia podwójnej przesłanki wymagającej, aby pracownik był legalnie zatrudniony w miejscu pracy i był objęty z tego tytułu zabezpieczeniem społecznym, po pierwsze, przez nieprzerwany okres co najmniej dwunastu kolejnych miesięcy poprzedzających bezpośrednio moment rozpoczęcia urlopu rodzicielskiego, a po drugie, w momencie porodu lub przyjęcia przysposobianego dziecka lub dzieci, przy czym spełnienie tej drugiej przesłanki jest wymagane nawet w przypadku, gdy poród lub przyjęcie miały miejsce ponad dwanaście miesięcy wcześniej niż rozpoczęcie urlopu rodzicielskiego.

Trybunał zauważył na wstępie, że państwa członkowskie mogą uzależnić przyznanie urlopu rodzicielskiego od uprzedniego okresu zatrudnienia, który nie może przekroczyć jednego roku, i mogą wymagać, aby okres ten był ciągły. Ponadto, ponieważ wniosek o urlop rodzicielski ma na celu uzyskanie przez wnioskodawcę zawieszenia jego stosunku pracy, państwa członkowskie

¹ Dyrektywa Rady 2010/18/UE z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie wdrożenia zmienionego Porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC oraz uchylająca dyrektywę 96/34/WE (Dz.U. 2010, L 68, s. 13).

mogą wymagać, aby uprzedni okres zatrudnienia przypadła bezpośrednio przed rozpoczęciem urlopu rodzicielskiego. Trybunał stwierdził zatem, że **prawo Unii nie stoi na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które uzależnia przyznanie prawa do urlopu rodzicielskiego od nieprzerwanego zatrudnienia danego rodzica przez okres co najmniej dwunastu miesięcy bezpośrednio przed rozpoczęciem tego urlopu rodzicielskiego.**

W odniesieniu do warunku dotyczącego zatrudnienia rodzica w chwili narodzin dziecka lub dzieci lub przyjęcia przysposobianego dziecka lub dzieci Trybunał podkreślił, że prawo do urlopu rodzicielskiego jest indywidualnym prawem przyznawanym pracownikom – mężczyznom lub kobietom – z powodu narodzin lub przysposobienia dziecka, aby umożliwić rodzicowi opiekę nad nim do czasu osiągnięcia przez nie określonego wieku (wynoszącego maksymalnie osiem lat). Trybunał uściślił, że narodziny lub przysposobienie dziecka i status pracownika jego rodziców stanowią przesłanki konstytutywne prawa do urlopu rodzicielskiego, jednak z tych przesłanek nie można wywodzić, że rodzice dziecka, w odniesieniu do którego wniesiono o udzielenie tego urlopu, muszą być pracownikami w chwili jego narodzin lub przysposobienia.

Trybunał przypomniał następnie, że dyrektywa ma na celu wspieranie równości kobiet i mężczyzn w odniesieniu do ich szans na rynku pracy i traktowania w pracy w całej Unii, jak i lepsze godzenie pracy, życia prywatnego i rodzinnego przez pracujących rodziców. Uściślił również, że **indywidualne prawo każdego będącego pracownikiem rodzica do urlopu rodzicielskiego z powodu narodzin lub przysposobienia dziecka stanowi odzwierciedlenie prawa socjalnego Unii, które ma szczególne znaczenie** i które zostało zresztą wyrażone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

Zdaniem Trybunału wykluczenie rodziców, którzy nie pracowali w chwili narodzin lub przysposobienia ich dziecka, sprowadzałoby się do ograniczenia możliwości skorzystania przez nich w późniejszym okresie ich życia, w którym ponownie wykonują pracę, z urlopu rodzicielskiego, którego potrzebowałiby, by pogodzić swoje obowiązki rodzinne i zawodowe. Takie wykluczenie byłoby sprzeczne z indywidualnym prawem każdego pracownika do dysponowania urlopem rodzicielskim. Ponadto podwójny warunek nałożony przez ustawodawstwo luksemburskie prowadzi w rzeczywistości w sytuacji, w której urodzenie lub przyjęcie miało miejsce ponad dwanaście miesięcy przed rozpoczęciem urlopu rodzicielskiego, do wydłużenia warunku dotyczącego okresu zatrudnienia lub stażu pracy, który nie może przekraczać jednego roku. Trybunał stwierdził zatem, że **państwo członkowskie nie może uzależnić prawa rodzica do urlopu rodzicielskiego od warunku, by pracował on w chwili narodzin lub przysposobienia dziecka.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106